

© 2005 В. С. Бігун

Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

РЕБІНДЕРУ МАНФРЕДУ – 70 РОКІВ

У березні 2005 року німецькому професору Манфреду Ребіндеру (Manfred Reh binder) виповнилося 70 років. Це знаний в українській юридичній науці вчений, передусім своїми ґрунтованими публікаціями й постійними дослідженнями, присвяченими життю й науковій спадщині Євгена Ерліха. Німецький вчений підтримує плідні наукові стосунки з українськими правознавцями [1, с. 6], про що свідчить вихід за його участі в рубриці “Класики філософії права” ПФП розділу, присвяченому Ерліху.

Манфред Ребіндер (нар. 22 III 1935, Західний Берлін) дитинство провів у Данцигу (1936-1945) й Сатрупі, Фленсбурзі, Бад Пермонті та Ганновері, де навчався у школі (1945-55). Вивчав право на юридичному факультеті Вільного університету Берліна (1955-59), та водночас соціологію в тому ж університеті, а також згодом в Кельні (під керівництвом професора Рене Кеніґа). Після закінчення навчання на юридичному факультеті, та складення першого державного іспиту, почав працювати на факультеті асистентом професорів Гунтера Брандта та Ернеста Е. Гірша.

У 1961 році захистив кандидатську дисертацію на тему “Суспільне завдання і юридична відповідальність преси”, здобувши першу докторську ступінь (Dr. iur). Робота, опублікована як “Випуск 1 Берлінських наукових статей з питань права, що регулює відносини в сфері преси” (Heft 1 der Berliner Abhandlungen zum Presse-recht), й донині є часто цитованою, класичною за своїм змістом і обсягом працею про охоронювані правом інтереси засобів масової інформації.

У 1962 році Манфред Ребіндер одержав диплом з порівняльного права на міжнародному факультеті порівняльного права у Люксембурзі. Після складення другого державного іспиту в 1964 році, продовжив працювати нау-

ковим асистентом в Берлінському університеті (1964-66) і науковим консультантом Інституту соціології права і дослідження фактів права, створеного на базі юридичного факультету під керівництвом проф. Гірша (1966-68).

У 1968 році захистив другу докторську дисертацію й одержав *venia legendi* (право читати лекції) зі спеціальностей соціологія права, торгове право і трудове право.

У 1968-1973 рр. працював на запрошення уряді університетів та академічних установ: університетах Фрайбургу, Анкари та Цюріха (доцент, запрошений читати лекції, 1968-69), Білефельда (завідувач відділом і професор, 1969-73), Каліфорнії (Берклі) (дослідник Центру досліджень права і суспільства, 1969/70), а також пізніше – Кіото (професор, запрошений для прочитання лекцій, 1985/86).

У 1973-2002 рр. (до виходу за віком на наукову пенсію) очолював кафедру трудового права, права інтелектуальної власності, інформаційного права та соціології права Університету Цюріха.

У 1974/75 (осінній семестр) професору Ребіндеру було присуджено звання почесного професора Університету Фрайбурга.

Зараз професор Ребіндер очолює Інститут авторського права та інформаційного права (Мюнхен), є президентом Європейського інституту правової психології (Цюріх).

Про широту напрямів наукових досліджень, науковий доробок та інтереси ювіляра, підготовлених під його керівництвом наукових кадрів свідчить ювілейне видання 2002 року до 65-річчя професора Ребіндера [3]. Зокрема, автором зроблено внесок у розвиток таких галузей юридичної науки і практики, як трудове право, авторське право, інформаційне право, соціологія права, цивільне право, правова психологія тощо. Праці автора свідчать про різнобічність його наукових інтересів і водночас всебічність у висвітленні правознавчих питань і проблем. Його праці змістовно сповнені смислом соціальної справедливості.

Найбільший інтерес у контексті часопису “Проблеми філософії права” представляє внесок професора Ребіндера в дослідження соціо-

логії права, й зокрема життя і творчої спадщини Євгена Ерліха. Манфред Ребіндер розпочав свої Ерліхівські дослідження ще в 1960-их рр., працюючи в Університеті Берліна, зокрема в Інституті соціології права і дослідження фактів права [4, с. 12-13]. Професор Ребіндер неодноразово бував в Україні, зокрема на юридичному факультеті Чернівецького національного університету, працював в архівах Чернівців та Львова, інших містах, після чого публікував результати своїх досліджень. Вчений опублікував ґрунтовну працю “Обґрунтування соціології права Євгеном Ерліхом” ((1967, 1-е вид), (1986, 2-е вид.)), яка доповнена бібліографією Ерліха, статті, як-от, наприклад: “Євгену Ерліху, засновнику німецької соціології права, до 100-тя від дня народження” (1962), “Нове про життя і творчість Євгена Ерліха” (1978), “Право- і державознавчий факультет Чернівецького університету імені Франца Йозефа. Внесок факультету в правознавчі дослідження в багатокультурному суспільстві” (2001), “Євген Ерліх: деякі сторінки з останніх років життя та творчості” (2003) (переклад останньої опубліковано в цьому випуску “ПФП”).

Ребіндер є також автором неодноразового перевиданого посібника “Соціологія права” (2000, 4-е вид.).

Значним є внесок професора Ребіндера в дослідження життя і творчості Євгена Ерліха. Окрім виданої монографії про обґрунтування соціології права Ерліхом, за його сприяння вийшла низка праць Ерліха в збірці “Право і життя” (1967), основна праця вченого “Основи со-

ціології права” ((1967, 3-є вид.), (1989, 4-е вид.)), збірка 12 праць вченого “Закон і живе право” (1986)).

Колеги та учні Манфреда Ребіндера шанують маститого правознавця. Вони відзначають його непересічні людські й професійні риси. На того, “хто мав нагоду спілкуватися або слухати виступи Манфреда Ребіндера ..., він справляє враження, зокрема своєю скромністю, своєю чесністю та своєю цілісністю” [2, с. 807].

Редколегія міжнародного часопису “Проблеми філософії права” пишається своєю співпрацею з відомим німецьким правознавцем Манфредом Ребіндером, вітає його із славним ювілеєм, бажає йому міцного здоров’я, творчої наснаги й подальших наукових звершень.

Список літератури

1. *Марчук В. П.* Євген Ерліх: сторінки життя і творчості // Ерліхівський збірник. Випуск 1. – Чернівці, 1994. – С. 5-10.

2. *Flehsig Norbert P.* Manfred Rehbinder zum 70. Geburtstag // *Neue Juristische Wochenschrift.* – 2005. – № 12. – S. 806-807.

3. *Recht im Wandel. Festschrift für Manfred Rehbinder / Hrsg. Jürgen Becker, Reto M. Hilty, Jean-Fritz Stöckli und Thomas Würtenberger.* – München: Verlag C.H. Beck, 2002. – XVI, 872 S.

4. *Rehbinder M.* Die Begründung der Rechtssoziologie durch Eugen Ehrlich. – Berlin: Duncker & Humblot, 1978. – 147 S.

Підготовлено Бігун В. С., 1 VI 2005